

Similituds i diferències dels processos de pau d'Irlanda i el País Basc

Comparar o aprendre

No té res d'estrany que el Rei senti una enveja sana de la foto d'aquests dies a l'Ulster

JOSEBA
Arregi

Encara que als polítics se'ls ompli la boca parlant de la societat del coneixement i de la necessitat que l'educació es converteixi en un procés per aprendre a aprendre, la veritat és que el debat polític organitzat en fronts impedeix qualsevol aprenentatge. En lloc d'això, el frontisme polític es basa en la convicció que s'està en possessió de la veritat, o de la moral històrica, cosa que porta no al diàleg com a aprenentatge, sinó a la condemna de qui no participa de les mateixes conviccions. I, així, en lloc d'aprendre del que passa al món per avançar en la solució dels problemes propis, la comparació se n'emporta la palma: s'ha de fer el mateix que el que en altres llocs sembla haver portat a l'èxit. Però només es prenen els èxits que permeten apuntalar les pròpies conviccions, o, dels èxits d'altres llocs, només es prenen els elements que permeten reforçar la posició pròpia i condemnar la de l'adversari.

NO TÉ res d'estrany que el cap d'un Estat amb un problema de terrorisme, el rei d'Espanya, senti una sana enveja de la foto d'aquests dies a l'Ulster: en lloc del terror intercomunitari, els representants polítics de les dues comunitats, s'han assegut junts, disposats a compartir les tasques de govern. És normal que digui que, veient l'èxit, l'afany ha valgut la pena. I també és normal que, veient el nostre fracàs amb el nostre terrorisme, afegeixi que les situacions, vol dir els problemes, no són comparables.

Algú ha afirmat que, de tant comparar la situació d'Euskadi amb la d'Irlanda del Nord, acabariem im-

portant no pas la solució, sinó el problema: la divisió de comunitats, una cosa que encara, malgrat tot, no s'ha produït del tot a Euskadi. Alguns miren el procés nord-irlandès per subratllar el llarg temps que ha estat necessari per arribar a bon terme. Altres miren cap a la tenacitat que ha estat necessària per superar les dificultats que s'han anat plantejant al llarg del camí. També hi ha hagut els que han mirat a l'Ulster per comparar el comportament del partit que ha estat a l'oposició per utilitzar-lo com a mirall crític en referència a la situació espanyola, i a la Gran Bretanya els ha tocat als dos grans partits, al laborista i al conservador, ser oposició en algun moment del llarg procés.

Tots aquests punts són importants i convé tenir-los en compte: cap procés d'aquestes característiques és bufar i fer ampolles. Pot durar molt temps, encara que tampoc sigui un dogma indiscutible que sempre hagi de ser així, i exigeix llavors molta tenacitat. I que el problema d'acabar amb el terror estigui fora del debat polític del dia a dia en els seus tres fonamentals per tal de poder arribar a bon terme és una cosa que permet una comparació, encara que en sortim mal parats. Però també és important descriure i analitzar les diferències per tal que les comparacions fàcils no es converteixin, elles mateixes, en artilleria que

MARIA TITOS

O l'interlocutor del Govern en la negociació és el comandament militar, o no hi ha interlocució. La resta és perdre el temps

aprofundeix les diferències i el debat estèril, en lloc d'induir a seguir l'exemple.

Els dirigents del Sinn Féin eren els dirigents de l'IRA: manaven tant en un lloc com en l'altre. No ha tingut mai sentit demanar que a Bata-suna sorgís algun **Gerry Adams**: la petició correcta hauria estat prendre ETA com a destinatària de la petició. En el cas nord-irlandès no ha estat el Sinn Féin el que ha convençut l'IRA de la necessitat de deposar les armes: ha estat un procés de convenciment a l'uníson. Però, en el cas basc, aquesta identitat de direcció en les dues organitzacions no s'ha donat mai, ni tampoc crec que ETA permeti que es pugui donar alguna vegada. Entendre aquesta diferència és vital per no equivocar-se en el destinatari dels esforços per buscar el final de la violència:

pensar que l'interlocutor sigui Bata-suna és perdre el temps. Però sembla que encara no n'acabem d'aprendre.

EN SEGON lloc: la violència i el terror a Euskadi són unidireccionals. I és unidireccional a més a més de dirigir-se contra decisions que compten amb legitimitat democràtica. A l'Ulster hi ha hagut violència i terror catòlics contra els protestants, i violència i terror protestant contra els catòlics. A Euskadi, aquest pas ja està bàsicament fet. A l'Ulster arriben a una cosa semblant, encara que de lluny, a l'Estatut d'autonomia. Nosaltres el tenim, de manera democràticament legítima, des de fa gairebé 30 anys.

La via oberta a l'autodeterminació en els acords de Stormont està condicionada al consens entre les dues parts, és a dir, està heterocondicionada. Londres no ha dubtat, quan hi ha hagut problemes, a suspendre l'autonomia de l'Ulster. A partir de totes aquestes diferències és necessari aprendre una cosa que és fonamental: o l'interlocutor és el comandament militar, o no hi ha interlocució. La resta és perdre el temps. Els gestos a Bata-suna amb les llistes d'ANB no conduiran a res -una altra cosa és el galimaties jurídic en què ens hem ficat-. I amb la interlocució armada de l'única cosa que es pot parlar és de presos. Qualsevol referència en aquest context a la normalització, a les qüestions polítiques, és condemnar al fracàs la possibilitat d'acabar amb el terrorisme. ■

Exdirigent del PNB.

La roda

ANTONI
Bassas

Carles Santos dirigeix 3.000 nens

Aquesta columna alberga l'indissimulat propòsit d'evitar que passi inadvertida la notícia d'un esdeveniment cultural protagonitzat per nens. Demà passat, diumenge, 3.000 nens i nenes estrenaran al Palau Sant Jordi una cantata que el pianista **Carles Santos** ha compost especialment per a la trobada que cada cinc anys organitza el Secretariat de Corals Infantils de Catalunya.

Si han pogut resistir el terme «corals infantils» i són tan amables de continuar llegint, sàpiguen que aquests nens provinents de Catalunya, el País Valencià, Mallorca i Catalunya Nord, han estat assajant la cantata cadascú a la seva ciutat i poble i que demà dissabte dormiran repartits per les cases dels seus companys de cantata barcelonins. El mateix **Santos** ha admès que està admirat del nivell dels nois i els seus directors, perquè ha compost una partitura de tall netament contemporani, marca de la casa, difícil de memoritzar.

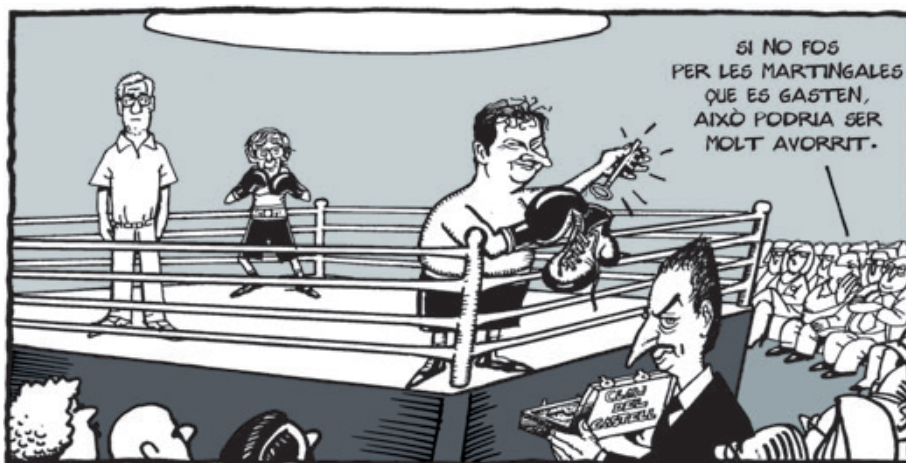
El dia de la presentació a la premsa, la responsable de les corals va informar que pel lloguer

No es pot comptar el valor afegit que suposen aquests mesos de feina

del Sant Jordi els cobren el mateix que a **Bruce Springsteen**, i que un particular havia donat, ell sol, més diners que l'Ajuntament de Barcelona.

Aquesta gent no s'ho mereix. Una coral educa el cant, sí, però també el treball en equip, l'esforç, la convivència, en suma, és una escola de ciutadania. No ho sé, vostès, però a mi m'emociona veure els nois i noies tocant o cantant, atents als directors (ara que tant es parla dels déficits d'atenció), entrant o callant amb aquella precisió. Em fa sentir en un país culte i que apuja el seu llistó, lluny de les escombraries de consum habitual. Si de diners es tracta, no es pot comptar el valor afegit que suposen en l'educació aquests mesos de treball.

Als mitjans també ens costa atendre aquesta realitat viva del teixit social. Costa Déu i ajuda que 3.000 nens cantant apareguin 30 segons en un *teletotals*. Costa que allò que costa no tingui el reconeixement que es mereix. Secretariat de Corals Infantils de Catalunya (SCIC) o Sentir, Cantar, Incloure i Conviure. ■

Animu
locandri

Ferreres